

سرگذشت الفبا

تجربه عملی کارگاه طراحی حروف فارسی

ضحی اصغرزاده چرندابی

www.ketab.ir

سرشناسه : اصغرزاده چرندابی، ضحی ۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور : سرگذشت الفبا : تجربه عملی کارگاه طراحی حروف فارسی / مولف ضحی اصغرزاده چرندابی.
مشخصات نشر : تهران : انتشارات پویا نما، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری : ۱۲۶ ص. : مصور (بخشی رنگی)، جدول.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۷-۵۶-۹

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۰۹-۱۱۰.

عنوان دیگر : تجربه عملی کارگاه طراحی حروف فارسی.

موضوع : خط فارسی -- داده پردازی

-- Writing -- Persian language

فونت های کامپیوتری

Computer fonts

الفبای فارسی

Persian language -- Alphabet

رده بندی کنگره : PIR2۶۴۳

رده بندی دیویی : ۴۰ / ۷

شماره کتابشناسی ملی : ۹۲۶۳۳۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

www.ketab.ir

سرگذشت الفباء

تجربه عملی کارگاه طراحی حروف فارسی

مولف: ضحی اصغرزاده چرندابی

ناشر : پویانما

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۴۰۲

صفحه آرایي: محدثه جنابی میلانی

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

لیتوگرافی و چاپ: نگین

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۷-۵۶-۹

قیمت: ۱۳۰/۰۰۰ تومان

انتشارات پویانما - تهران: سه‌رودی شمالی، خیابان خرمشهر، خیابان عشقیار، کوچه دوم

پلاک ۳ واحد ۱ تلفن: ۸۸۴۰۴۱۹۰-۸۸۵۴۳۴۳۱-۲

حق چاپ محفوظ است

پیشگفتار مولف

با استناد به آثار بر جای مانده، اهمیت خط، نوشتار و خوشنویسی در ادوار مختلف تاریخ ایران انکارناپذیر است. ایرانیان در قبل و بعد از اسلام برای یافتن بهترین و زیباترین خطوط جهت کتابت، همواره پیشرو بوده‌اند. این تلاش‌ها بعد از هنرمندان خوشنویس توسط طراحان گرافیک و طراحان تایپ‌فیس‌ها در عصر ابزارهای دیجیتالی ادامه پیدا کرده است.

از ابتدای ورود تکنولوژی چاپ به ایران کار تخصصی طراحی و تولید فونت‌های کاربردی مورد نیاز حیطه‌های مختلف جامعه با توجه به طولانی بودن پروسه کار، هزینه و تخصصی بودن حرفه، بسیار اندک و انگشت شمار بوده است. علاوه بر آن اضافه شدن رسانه‌های جدید دیجیتالی و الکترونیکی، انواع دستگاه‌های هوشمند و سایر رسانه‌ها باعث ایجاد انواع کاربردهای جدیدی از نوشتار شده‌اند که با توجه به ساختار هر یک از آنها، طراحان مستلزم به استفاده از فونت‌های مخصوص به هر رسانه می‌باشند. این در حالی است که هنوز جای خالی فونت‌های کاربردی فارسی، ویژه رسانه‌های چاپی سنتی شامل کتاب‌هایی با انواع موضوعات، مجلات عمومی و تخصصی، نشریات آموزشی و روزنامه‌ها و سایر حیطه‌های چاپی از بین نرفته و عمیقاً احساس می‌شود.

گذشته از آن در گرافیک شهری (تابلوهای تبلیغاتی، تابلوهای راهنمایی و رانندگی، تابلوهای راهنمای بصری شهری و ...) و سایر شاخه‌های طراحی گرافیک که نوشتار یکی از اجزای جدایی ناپذیر آن‌ها محسوب می‌شود نیز هنوز کمبود تایپ فیس‌های فارسی مناسب و تخصصی کاملاً محسوس است.

در سایر کاربردهای نمایشی حروف مانند استفاده از حروف بر روی البسه، زیورآلات، ظروف، دست ساخته‌ها و ... که امروزه گستره وسیعی را بر می‌گیرد، طراحان با احساس کمبودها و برای پر کردن فضای خالی فونت‌های مورد نیاز، تلاش‌های کوچکی فراخور روحیه و سلیقه خود انجام داده‌اند اما تکمیل فرآیند طراحی تایپ فیس تا جایی که به مرحله استفاده عموم برسد کاری بس تخصصی و زمان‌بر است.

مدت‌ها جای خالی منابع تخصصی مولفان ایرانی که با نیازها و کمبودهای جامعه گرافیک ایران آشنا باشند، دیده می‌شد و تنها کتاب‌های لاتین و ترجمه شده در دسترس قرار داشت. اما جای بسی خوشحالی است که در سال‌های اخیر با اهتمام والای اساتید، طراحان جوان و دانشجویان رشته گرافیک تحقیقات خوبی به انجام رسیده و کتاب‌هایی در حیطه آشنایی و طراحی حروف

فارسی با تالیف نویسندگان ایرانی به بازار نشر کتاب‌های گرافیک معرفی شده است. از طرفی نیز فونت‌های جدید بیشماری طراحی شده و در معرض استفاده عموم قرار گرفته است. با این توصیفات واحد خوشنویسی و طراحی حروف فارسی به دلیل جایگاه کاربردی حروف در جامعه، یکی از واحدهای مهم تمام دوره‌های تحصیلی رشته گرافیک است و باید بین دانشجویان، اساتید و طراحان با جدیت و اهتمام بیشتری دنبال شود. کتاب حاضر نیز تلاشی است در جهت آشنایی بیشتر علاقمندان و بالاحص دانشجویان رشته گرافیک دانشگاه فنی و حرفه‌ای به این حرفه، که در فصل نخست با شناخت تاریخی از خط فارسی آغاز می‌کند. در فصل دوم سعی شده است اصطلاحات مهم در طراحی حروف جمع‌آوری و شرح داده شود. در فصل سوم مراحل طراحی حروف فارسی با یکی از روش‌های معمول، معرفی داده شده است به طوری که هنرجویان می‌توانند با پیروی از آن مرحله به مرحله طرح خود را پیش ببرند و در نهایت با آشنایی با نرم افزار FontCreator در فصل چهارم، طرح خود را اجرا کرده و برای تایپ در سیستم‌های دیجیتالی آماده کنند. ضمن سپاسگذاری از اساتید و دانشجویانی که با آثار و حمایت‌های خود در تدوین این کتاب مرا یاری رساندند امیدوارم این تلاش گام موثری در جهت ادامه راهی باشد که پیش از این آغاز شده است.

ضحی اصغرزاده چرندابی

بهار ۱۴۰۲ - تبریز

۱	فصل نخست؛ سرگذشت الفبا
۴۱	فصل دوم؛ اصطلاحات در طراحی حروف
۸۱	فصل سوم؛ راهنمای طراحی حروف فارسی
۹۹	فصل چهارم؛ راهنمایی برای نرم افزار FontCreator
۱۱۱	کتابشناسی